

Kdy a co inovovat

Napsal uživatel Miloš Keller
Neděle, 26 Květen 2013 22:28

Toto je úvaha, ne návod nebo nařízení. To píšu hned na úvod pro všechny, kteří by se rozhodli s textem polemizovat či dokonce nesouhlasit. V poslední době jsem se setkal se dvěma inovacemi celé série tramských písní a to ve mně vzbudilo přemítání, zda jsou takovéto inovace patřičné, a pokud ano, tak jakým způsobem a kým. Poznamenávám, že mě toto nenapadlo při poslechu sebemodernější country, protože ta se prostě vyvíjí (sice ne u nás, ale jen v Americe) a inovovat tudíž nepotřebuje, ani při poslechu jakéhokoliv folku, protože ten přirozeně vstřebává podněty z ostatních žánrů. Tramská muzika, zejména ta tradiční, je ale svým způsobem uzavřenou kapitolou a těch několik skupin, hrajících "moderní tramskou hudbu" se klidně přihlásí i do škatulky "melodický folk". Na úvod ještě dodám, že by mě zajímalo, jak by podobné inovativní přístupy (v dobrém i zlém) snesl bluegrass a bluegrassáci. Aspoň se tato komunita může na příkladu tramské muziky připravit na to, co by je taky mohlo potkat. Prvním inovátorem byl Wabi Daněk a jeho **Ďáblovo stádo**. Obklopil se, či spíše byl obklopen, všelijakými špičkovými hudebníky, z nichž zejména autor projektu a bubeník David Landštof na desce tak exceloval, až to přešlo v exhibování. Ani ostatní muzikanti nikdy na trampu nebyli a tak neznali tradice a souvislosti jimi interpretovaných písniček a prostě do toho mlátili, jak byli zvyklí. Wabi dělal co mohl, ke cti mu slouží, že on věděl, o čem jsou písničky a zůstal pokud možno svůj, ale byl muzikanty překřičen.

Druhým projektem je čerstvá deska Taxmenů, kteří upravili 16 nejznámějších tramských písní. Obával jsem se, že budu muset Taxmeny ohodnotit podobně jako Wabiho nebo jako je samé v době Calamity Jane č 3 nebo 4, ale nestalo se tak. Staré tramské evergreeny v podání Taxmenů znějí naprosto přirozeně, moderně a přitom neztrácejí nic ze své tradiční atmosféry. A to mě přimělo položit si otázku, čím to je. Jak to, že jeden ne a druhý ano?

Nabízím své vysvětlení. Jediný rozdíl (a zřejmě i příčina různého výsledku) je, že Wabi sám se sice nestylizoval, ale všichni okolo něj ano. Chtěli zahrát tramskou muziku a být trampy a současně dát najevo odstup. Taxmeni zůstali svoji a přirození, zahráli tradiční tramskou píseň tak, jak hrají tradiční či moderní country nebo svou military country. Jinými slovy, inovace se povede tomu, kdo k věci přistoupí přirozeně, bez kalkulu, stejně jako k vlastní tvorbě a ještě lépe, když má zažitou i původní, neinovovanou podobu.

Úplně nakonec bych měl ještě pro úplnost poznamenat, že jakoby "nultý" pokus přinést na desky vlastní ztvárnění tradičních tramských písní lze přičíst Františku Nedvědovi s deskou starou snad více než deset let - tehdy jsem ji velmi pochválil, neboť interpret na desce zůstal svůj, tramský a do žádné nové polohy písně necpal (na rozdíl od svých cover verzí písní amerických autorů, které byly sice populárnější a komerčně úspěšnější, ale do dvorany slávy by ho nedostaly). To by moji teorii potvrdovalo 2:1.

Možná, že sami přidáte další příklady tradičních tramských písní, natočených netrampskými interprety, na jednu či druhou miskou vah.